Nr. 36 Neue Jüdische Zeitung. פיעטער יאדרנאגי.

נייע יידישע צייטונג

דיא
„נייע יידישע צייטונג"
ערשיינט יעדען
מאנטאג
אונד דאנערסטאג.

פ״ענומעראציאנס־פרייז:
פאנצעדיג 7 פל. — קר.
פיערטעלדיג 3 „ 50 „
אין ביודאפעסט 1 „ 75 „

דיא רעדאקציאן
אונד אדמיניסטראציאן
בעפינדען זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
וואהין אייך דיא פרענומעראציאנס
געלדער צו זענדען זינד.

אינסערטע
ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

Budapest, Donnerstag 14. Feber 1884. ב״ה בודאפעסט יח שבט שנת תרמ״ד לפ״ק.

יודענפרעססער אין צים אונד טראנס.

צווישען אפטערריך אונד אונגארן פרעגט דיא לייטמא דארום נעגנען מאן אפטערריך דאס לאנד דעמזעלבען דער לייטמא אדער צימרלייטא. גיבט אונגארן דאס לאנד געזוכט דער לייטמא אדער טראנסלייטהאניען. זיא ווא אם היער צו לאנדע איינגע יודענפרעססער גיבט, דיא קוינע רוק. דיבמ דארוף נעדרמען. דאס זיא דעם אפטעריאנדע גיבט נור שאפטט אונד שארדע אין דען אויגען אל־לער דעפטרך דענמעדרען מעגשען, זאגדערן אייך ווירקליכען בעריטען, זיא גיבט עס אין דעו־יוסס דער לייטמא רוכדאוע מעגשען. דיא בייא יע־דער נעלעגענהייט אונס איינען הייב פערזעטצען, אונבעקאנטערס. אב דער הייב אונס מיטטס אדער דאנבען נעדט אונד דעם אפטעראלדנע אין בלוי־עס מארד — איינען שאנדארע אויפדרוק. פאר־נעסטערן וואהרדענאס אבען נעגאנגט אוגאהאל אס אנגאדשען אבגעאדרדענעטהייזע אלס אייך אים אפטעריי־ישען דיבסר אפטרע בעריעזען:

אים אבגעאדרדענעטהייזע וואהרדע איבער דיא 1884־ער רעקרעטענשבעלוגס פער־האנדערט, אונד דער ווינדערדער עטעריך אלאי מאכטע פאלגנדע־דען הוממען וויסען:

„יעגען עטאנד דיא ערגעבנינסס מיט אויפ־מערקזאמקייט פערפאלגט, ווירד ער דיא ערפאהרונג מאכען, דאס דער נאכטעל טהייל דער יידישען יוגנ־לינגע דענמאנפעהלט אזוס. אין עלטערען צייטען וואהרדען דיא נעמינדרען נעלעגענעהייטדער דער ווער־בונג דורך דיא יודען בעשטאכען, וועהאהלב מאן דיא דורכקאממען לייס. אינדעס זינד דיעזע מיס־בריינע אויף דאס מאלנלוכס קלייגסטע מאאס הער־אבגעבראכט וואהרדען. עס אזוס מאגלוך, דאס דיא יידישען דערקלישען אן נעווינסטען נעבראכטע ליידען אונד צו יעדעם מיטגעפיהלען דענמנס מיט שולדיג זינד, אבער מאן מאגנטע דיא צו דען מאנישעטס־ווייסען אין דען שטעדטערן אינשטיללען, פערגיבט ווערען דיא אלס „פרוואהרענגער פר אפפיציעלע נעגאנגען. (הישטערקייט). יעגען יעדער בעזוכאנגע דעם לאנדעס אין בלשאפפער בריינגט, דאנן לאנגע־טען דיעזע וועגינסטענס דיעזען דענמנס פערזעהען, אין וואהרדעט מיך. דאס דיעזע פאגט נכט אים דייפ־דער מישעהע־דעבאטטע פאר־עבראכטען וואהר־דע, דענן אם בעסטען בעזייטיג דער אוטשטאנד, דאס דיך יודען מיט בריסטען נכט פערהיר־אטהען לאנגען, דא דיא יודען נכט זא נעזונד זינד. אום בים מלטער מיט ערפאלט פערזעגדעט ווערדען צו לאנגען.

שריבער דיעזער ציילען הבט דיעגער מיל־פערפאלגט זא גוט נעטשטאנדען אלס הערר מא־לאי. אוט אבער בעריים. אזהן אלס „פרוואהרדיג־נער אבגעזאנדערטען, אבאלד דער נערדישע קוטשע אנס אידרעדדו קאמטט.

אין דער וטשנוג דעם בריסטאהטעם אין יוגען וואהרדע איבער דיא אדמיניסטרירונג דעם ראבבי־נערס דר׳ בלאך פערהאנדעלט. נעגנען דען ראהלונג איינען עדרענבעלדיגענגסראצעס אנגעשטרענגט האבן. דער אדמיניסטעס. אדשטוס בעאמטראגט דיא אדמיניסטרירונג. איך בין — זאגטע דר׳ בלאך — אל־לערדינגס בעריים. מיינע אנטמאלונגען נעגנען ראהרונג פאר יעדעס נעוויססע צו פערטרעטען. איך ווילל מיך נכט הינטער מיינע אומזיכטיגע פערשטעקען. מיך קלאר אוס עס. דאס ראבלונג דיא קלאגע נעגנען מיך בלאס איינגעריכטט האבן. ווייל איך מיינע פפלכטס

אלס אזראעליטישער יעזעלזארגער נעטהאן האבע. אנרעט איך מיינע גלויבענגענאססען אין שוטען נאהס.

באראן נאדעל. פרעזעס דעם אומגיעטס־אוטשוססעס ניממט דר׳ בלאך אין שוטץ.

שאנגערער: עס וואר פאן דר׳ בלאך אנגעלוגן, אין דער יעטציגען צייט אין דער יודענפאגע זא אויפצוטרעטען. ווענן דער קלייגע ראבבינער דעם נראבען יודענטהום נעזאגט האט, אם לייענע אין דיעזעס פראצעסס איינע גרונדזעטצליכע בעדייט־טונג, זא גבבע איך אים רעכט. איך ערגרייפפ דאס וואהר דאסס נכט דיא אפפענטליכע פערזוהעטע פרעסטע זאגט. דיא אנטסטעהען טריינע דך נור צווישען פיער מיינען אזהר־האנדזיינג צו בעשר־בען. איך ערקלערע אים נאטען זעמטליכער אנ־טשטען אפטערריכס. דאס ווערדע דר׳ בלאך נאך נראטערע מענגער אלס ער קאנגטען אונס דען גלוי־בען נעהמען, אינאלאנגע דיא לייבע דער עטטער אפרימאטיי נכט צווייפעללאן בעיזעזען אזוס, דאס דיא יודען שולדיג אן דיעזעס מארדע זינד. אזוך ווער זינד אין דער לאנגע, אזס אזך גלעדערטע בעריעזען צו קאנגען. דאס אזוס פראפעסאר דרהרנע אין בעריען. דעם ווער צוישטמען, ווענן ער אגגס: דיא יודענפרעגע אזוס איינע נאגאנאלע, ווטטען אונד קולטורפראגע. דענן אזך זא מיעזטער שטוטץ אזוס דיעזע פאלק אין אפטערריך נכט מעהר, דאס מאן בע מיט דעם אטמענמערבען, דיא יודען־פאגע זיא נור איינע פאנטטפאגעללע איבער דיעזע פראגע בעריהרונגן לאגגטט. אזך בעמערקע נאך, דאס דיא אם „אטטערלאנד״ פערבריטטען פראטאלעלע איבער דיא יוטצענגען דער „אלרגאנ־אזרעלט״ בעזייטיגן. דאס דיא יודען נכט נור איי־נע יודישע מאראל שאפפען וואללען, זאגדערן דיע־יעלבע אזך אלס עזוגגע עלוגס אין דער נעזאמטטען בריטטעהנגען נאך אונד נאך אינגעזוהרדען בע־שטרעבט זינד. אזך דיעדערהאלע: אזזאהרונגען דיא לייבע דער עטטער נכט הערבינעשאפפט אזוס. אזנאלאנגע ווערדען ווער נכט אויפארדן צו נלר־בען, דאס דיעזע יודען מארדע שולדיג זינד.

דר׳ בלאך: פ״פאפעסאר ראהننג זאגט, דיא יודען וואללען דיא לייבע דער עטטער הערבינשאפ־פען! אלס אב ווער אפליציבאמטט, אלס אב ווער פיר יעדעס פערלאנגע מעגשענגנד אין אפטרייך פערגאנטאנטלך ווערען. פיעלע זינד יעדערלך אין אפטערריך פערשטאנדען, וואללען ווער יודען דיא הערבינשאפפען? ווער אז דאס וואהרע עוואג־נעליזס גלוזבט, דער קאנן נכט אויגשטטמען אין דיא אומבריכע דעם פערדרענגרס, וועלכער נעראי־דע זא נעגנען דאס בריסטערטהום אלס רעליגיאן אזוס, וויא נעגנען דאס יודענטהום. — שטטטען דיא דעם אנטראג דעם אומשטטטסס צו. אזך האפפע, דאס ער עגרידיג דיא שטטמטע דעם האסטעס צום שווייגען בריינגען ווירד.

דיא אוטליפפערונג ווירד בעשלאסטען.

דיא פאר־דערונג שאפגערעס קאמטט אונס נע־ראדע זא פאר. אלס אב יעמאנד אגגען ווירדע: מיר אזוס אין מאשענטן נעגאנגען ווערדען, זא לאגגע שאגערער עס נכט הערבינשאפפען. האלטע אזך אזהן פיר אזינען מאשענדיעס.

דער קראזוואלל־פראצעס אין טשורנא.

דיא אזינגען טאגגען ווירד דער פ״אצעס אי־בער דיא יודענקראזוואללע אין טשורנא. אין קאפאש־

וואר געפהרט. דער ווער בילדען אונס נכט אין דאס דיא אויפרוהדער נעהאיינע אונד שטאפען ערהאל־טען אונד דאן. דא אללע ליינגען, אונד מאן דאך שולד דען יודען נכבט. עס וואר איינמאל אין פלייטהיער אנגעקראגט. דאס זיין הונד אין קאנגבען (קאנגעל־אזען) צערריססען האט. ער עגגטשולדיגטע זיך דא־מט, דאס ער זאגטע: „דאס קאנגבען האט אנגע־פאנגען!״ זא אללען דיא יודען אויך אנגעפאנגען האבען מיט דעם גראבען אנסטעמטשיגן הונד. — דער שטהלרבסער ערדאשי נאב פאלגענדעס אן: פאן באבאטשא קאמטן לייטע פאס מארקטע, דע־גען אין דען גנגע דאס אנסטעמטשיגע „ציקגענג־ליעד״. פאר־זאגנג, וואהרוך דיא יודען דען יונגען פרינעלטען, אם וואנגערשען וודרטסהייזע פאנדען זיך פיעלע לייטע אין, דיא דאס ליעד זאגנען: „אין עניפטען ווער ד דער שנטטס זיין״, אונד זיך אנפאנגס אן אל־לער רוהיג אונטערהעלטען, פאר דעם נאכהיזע־נעהמען קאם דעם אבענדס דער שטאדטריכטער מקקער צו אהם, דער אהן „וופטערקהאם מאכטט, דאס עס נאך אין אגגנליך געבען ווערדע. הערוך בעגאנג זיך צייגע מיט דעם ריכטער הינאב, אום דיא לערטעגדען צו בערוהיגען. אלס דיא אוס דעם ווירטס־הויזע הערוסקאמען, וואהרדען נערארדע אין דער גע־הע דיא פענטטער איינגעשראגען. אם 26. לייס ער מעהרערע פערזאגנע פערדאמטען, דארנטער אי־מטנער. אלס וויצעגנעשאפן טשעאפן אנקאם, גיגנגען זא אהם צור איינבאהן עגטגעגען אונד פאדדער־טען, דיא נעפאנגענען פרייזגעבען, וואס דער וויצע־ען שאפן אויך טהאט. ער קאנגטע דער גראפגען מעב־גע נכטס וודרטשעהען, פאלאצלך עדערשאפטע דער רוף „פ״ע״ר״: — ער אילטע וואפאר צור בעטרעפפענדען מעטטלע, — וואעבטבסס 300 ביז 400 פערזאגנען פערזאמטעלט וואהרען אונד וויא גע־ראדע אין קונד פאר דער וואוטה דעם פאקקטס גע־רעטטעט וואהרדע, וועלכעס דאס קונד אלס בראגד־טער בעגעגטעטס. ער לייס דאס קונד אויף אינגע וואגגען אגגס גערגטסבגעבידע בריגגען, וויא־ער אינגע אראגט האלגן לייס. אום דאס קונד קו־ריכען צו לאבסטען. אבענדס זאס ער גע־גאנגע בייס גאס בעסטען, אלס ער הארטע, דאסס דאס געוואלבע דעם ווייס אוסגעריבט ווערדע. ער דיעף שטעלל הין אונד פאגט דארט גאנגע אנדערע לייטע. אלס מאגס פאר־הור: „פאן דיער שטריצטע דער אפאבע אגגס קריטסקערשטע הויז. דורך דעסטען פענטטער דער שטאדטריכטער איינגע שוס אגגס אגגנערע אב־פייערטע. ער אבער לייס דורך דיגע פאגגהורען אין דיא לוזפס שיעסקן. אלס דאס פאלק זיך בערייטס צו צע־שטרייען בעגאגגן, ערשיגגען אויך דיא פיגאנצ־וואכטייטס אויף דעם שוטפלאטצע, דיא 25—30 שוס־טע אבגאבען.

זאראגן ריכטען נאך דער פרעזידענט. דער שטאאטסאנוואלט אונד דיא פערטהיידיגער טערדע־רע פראגגען אין דען צייגגען, וועלכע דיעזער בעגאגט־ווארטעט.

דיא אגגעקלאגטען בודיאן אונד פ״אצא ווע־דען דען צייגגען נעגגעבערגעשטעללט: דיעזעלבען שטעללען אללעס אן אבערדע. דער אללטע־דיגער דעמטטערוס פרייקאפ. דער אלס צייגע פערגאמטען ווירד, גיבט אן, דאס ער פאן יגגען יודען, וועלכע אין דאס באבאבאטטאר מארקטע דייטקלדערדערן שלוגגען, איינגן נעווינסטען ראזענטהאל בעטטענגגאס האבע; דאך מוטטע ער דעגגלבען שעפטטע וויע־דער פרייזאמטען, דא אגגגעפערט 200 יודען אזהן אומרגגטען אונד בעדראהשען, מאגס דאריבע. אלס

דייטשע אבגעאדרדענעטהייזע.

אין אבגעאדרדענעטהייזע וואהרדע איבער דיא 1884־ער רעקרעטענשבעלוגס פער־האנדערט, אונד דער ווינדערדער עטעריך אלאי מאכטע פאלגנדע־דען הוממען וויסען:

„יעגען עטאנד דיא ערגעבנינסס מיט אויפ־מערקזאמקייט פערפאלגט, ווירד ער דיא ערפאהרונג מאכען, דאס דער נאכטעל טהייל דער יידישען יוגנ־לינגע דענמאנפעהלט אזוס. אין עלטערען צייטען וואהרדען דיא נעמינדרען נעלעגענעהייט דער ווער־בונג דורך דיא יודען בעשטאכען, וועהאהלב מאן דיא דורכקאממען לייס. אינדעס זינד דיעזע מיס־בריינע אויף דאס מאלנלוכס קלייגסטע מאאס הער־אבגעבראכט וואהרדען. עס אזוס מאגלוך, דאס דיא יידישען דערקלישען אן נעווינסטען נעבראכטע ליידען אונד צו יעדעס מיטגעפיהלען דענמנס מיט שולדיג זינד, אבער מאן מאגנטע דיא צו דען מאנישעטס־ווייסען אין דען שטעדטערן אינשטיללען, פערגיבט ווערדען דיא אלס „פרוואהרענגער פר אפפיציעלע נעגאנגען. (הישטערקייט). יעגען יעדער בעזוכאנגע דעם לאנדעס אין בלשאפפער בריינגט, דאנן לאנגע־טען דיעזע וועגינסטענס דיעזען דענמנס פערזעהען, אין וואהרדעט מיך. דאס דיעזע פאגט נכט אים דייפ־דער מישעהע־דעבאטטע פאר־עבראכטען וואהר־דע, דענן אם בעסטען בעזייטיג דער אוטשטאנד, דאס דיך יודען מיט בריסטען נכט פערהיר־אטהען לאנגען, דא דיא יודען נכט זא נעזונד זינד. אום בים מלטער מיט ערפאלט פערזעגדעט ווערדען צו לאנגען.

שריבער דיעזער ציילען הבט דיעגער מיל־פערפאלגט זא גוט נעטשטאנדען אלס הערר מא־לאי. אוט אבער בעריים. אזהן אלס „פרוואהרדיג־נער אבגעזאנדערטען, אבאלד דער נערדישע קוטשע אנס אדרעדדו קאמטט.

אין דער וטשנוג דעם בריסטאהטעם אין יוגען וואהרדע איבער דיא אדמיניסטרירונג דעם ראבבי־נערס דר׳ בלאך פערהאנדעלט. נעגנען דען ראהלונג איינען עדרענבעלדיגענגסראצעס אנגעשטרענגט האבן. דער אדמיניסטעס. אדשטוס בעאמטראגט דיא אדמיניסטרירונג. איך בין — זאגטע דר׳ בלאך — אל־לערדינגס בעריים. מיינע אנטמאלונגען נעגנען ראהרונג פאר יעדעס נעוויססע צו פערטרעטען. איך ווילל מיך נכט הינטער מיינע אומזיכטיגע פערשטעקען. מיך קלאר אוס עס. דאס ראהלונג דיא קלאגע נעגנען מיך בלאס איינגעריכטט האבן. ווייל איך מיינע פפלכטס

דייטשע ווידישע צייטונג

דיא רעדאקציאן
אונד אדמיניסטראציאן
בעפינדען זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
וואהין אייך דיא פרענומעראציאנס
געלדער צו זענדען זינד.

אינסערטע
ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

פערלאָזונג

דער 1860 ער לאָז:

ביי א דער אם 1 טען פעבער 1884 פאַרענאַמ-
מענען פערלאָזונג וואָרדען פאָלגענדע סערי-ען פער-
לאָזט: 807 860 884 928 1038 1122 1162 1225 1263
3090 3046 2970 2547 2477 2259 2138 2106 1952 1828
5376 5115 4961 4030 3831 3658 3548 3465 3377 3254
6558 6552 6090 6087 6083 5920 5874 5806 5799 5622
8488 8476 8294 8043 8000 7873 7867 7412 7336 6986
10418 10413 10240 9961 9383 9344 9263 9202 9188 8809
12391 12093 11651 11310 10802 10698 10658 10549
13371 13335 13176 13038 13016 12876 12813 12490
14563 14500 14340 14301 14288 13943 13942 13381
16200 16165 16009 15724 15652 15527 15241 14780
17396 17238 17067 16931 16820 16473 16395 16389
18580 18201 18003 17966 17866 17675 17575 17488
19195 19169 19134 19095 18740 18698 18676 18629

סט.-שנאַא.לאָזע:

ביי א דער אם 1 פעבער שאַמטענעפונדענען
ציעהונג פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 50,000 פל.
אויף נו׳ 1088, 5000 פל׳ געווינגען נו׳ 30038 2000 פל.
געווינגען נו׳ 79655, 1000 פל׳ געווינגען נו׳ 72485. יע
500 פל׳ געווינגען נו׳ 40094, 79179. יע 250 פל׳ גע-
ווינגען נו׳ 15280 3237 53827 58352 58358, יע 200 פל׳ גע-
ווינגען נו׳ 4181 23387 43550 44301 51957 58400. יע
120 פל׳ געווינגען 6928 8412 10686 19944 20762 22895
58336 58214 54270 43228 36622 36278 29731
70799 68422 65875 64882 63926 62802 60823 59017
74810 71609.

פרעגומעראציאָנס-איינלאַדונג.

מיט 1-טען פעבער בעגאַנן איך נייטש קוואַ-
מאַל. ווי ער ערזוכן האָפלעכס דיעגענען הערען אָפּגע-
נעגען, דיעגן פרעגומעראַציאָן מיט 1-טען פעבער צו
עזדע נעהמען. — (וויא דיעס איך דער אדרעסבלאַט
דיעלך צו ערזעהען איזט). אידרע פרעגומעראַציאָן צו ער-
נייטערן. דיעגענען הערען, וועלכע מיט דער נעבערד אים
ריקשאַפאַרט דער, ווערדען ערזוכט. דען בעזאַיאַ עבענאַלדס
איינצוזענדען.

דיא נייאַרענעטרעטענען הערען אָבאָנענטען
וועלכע דען אָנפאַנג דעס הייטיגען צו ערזעהן נעהמען.
דען ראָפאַנס נעטס בעזעטצן, ערהאַלטען ביי א ער-
נייערונג אידרעס אָבאָנעמענטס איך פערלאַנגען
דיא פערלעגדען נומערן נראַטיס.

נעשעפטסבעריכט.

נעשעדיידן-נעשעפט. מאַן ייייזען יואַר-
דען ציעקא 130.000 מעטרעד פעקקעס צום פרייז מאַן
10.05—9.35 נולד

חאַפער 7.00—7.20 נולד.
קוקורוץ 6.10—6.25 נולד.
רעפס קאָהל 14.50—14.75 נולד.
קלעעזאַמען, אונגאַרישער לוזערנע —.— נולדען.
לייזאַמען. —.12 נולדען.
ראַפּהקלעע —.64 נולד.
האַנפזאַמען —.— נולד.
רעפּסקוכען 6.20 נולד.
ריבאַל האַפּעלס ראַפּסזאַמען 45,00 נולד׳ פער 100 קילאָגראַמס.
קנאָפּפערן אונגאַרישע פּרימאַ 11,10—.— נולדען.
צווייפּשקען. נראָס פּלוימען 19.20 פל. פער-
בישע 16.96 פל. אַב בודאַפּעסט.
צווייפּשקענסוס (לקוקאָר) סלאָוואַקישע 23.50
נולדען.
וויינשטיין 45—70 נולד. יע נאָך קוואַליטעט.
מאָהן, נרויער —.26 נולד. בלויער נולד. 28—30.00
ערד-עפּפעל פער 100 קילאָגראַמס 2,50—2.60
נולדען.
קוסמער 29—30 נולד.
אונגאַר-ווינקען 7.50 נולד.
וואַכס האָנויער 137 נולדר.

הילזענפרוכטס: נראָס וויסע באָהנען 9.25
10.00 פל. בריינע באָהנען 10.50 ביז 11.00 פל. צוויבעל
11.00—11.50 פל. נעשאַקטע 7.50—8.00 פל. ערבזען
10.50—12.00 פל. נעשעלטע 15.50. לינזען 10,00—18.00
פל׳ יע נאָך קוואַליטעט. הויזען 7.35 פל. הייזענבריין 11.50
12.00 פל. (אַלעס פער 100 קילאָגר.)

האָנינג נעלעזענער-שי 36—37 נולד.

מעהל-סייטן פער פאַללען צו 100 קילאָגראַמס
אַב בודאַפּעסט, נומ׳:

8½	8	7	6	5	4	3	2	1	0
11.00	12.50	13.40	14.40	15.20	16.00	17.00	17.50	18.00	18,60

נולדען.

קליי פיינע 4,80 נולד. נראָבע 4.80 נולד.

שפּיריטוס. ראַטוואַרע אַן אַפּזאַטעע 28.25—28.50
אַן נאַס 29.00 פל. אין קאָנזום 29.25—29.50 פל. פּיריטוס
העפּנע-שפּיריטוס 32.50—32.75, ראַפינאַד 34.00—34.25 פל
פער 10000 ליטער-פּעראַנטס, אויף פאַס. קרעמפּ קאַפּעטן.
פעטראָלעום אַמעריקאַנישע אונפּעראַללעס
26,50 נולד. פער 100 קילאָ.

אונשליטס (הלב) 50,00—51,00 נולד.

שפּעצעריי-וואַרען. צוקער ראַפינאַד 44.25
פל. מעליס 42.50 פל. פּילע 40.50 פל. וויפּעל-צוקער
46.00 נולד.

נאַטס-פעללע 135—136 פל.

קיטס-פעללע. שווערע צו 145 נולד, לייכטע צו
65 נולד. פער 100 שטיק.

הייפּע. ווער נאָפּטירען פער 100 קי׳ אונגאַרישע קוק
הייפּטע 105—108 נולד. אָכסענהייטע פּראָקעניע 110—112 נולד
ראַהטהייטע 12.00—14.00 נולד׳ פער מאַאַר-קאַלב-פעללע אָהנע
קאָפּפּע 220—222 נולד. פער 56 קילאָ.

לעדער-נעשעפטס. נעפאַקטעס פּפּנדלעדער
מאַן 28—24 קילד׳ 168—178 נולד. אינאַאַר פּערזעטצטע
מערצען מאַן 10—14 קילאָ 162—164 נולד. ווייטמאַל פער-
זעטצטע מערצען 19—18 קילאָ 164—166 נולד. דרייטאַל
פערזעטצטע מערצען 22—20 קילאָ 166—168 נולדען. —
אַבעלעדער: קוה-הייטע נעגערבטע 6—5 קילאָ
225—240 נולד. נעצאָגענע 7—6 קילד׳ 215—235 נולד.

שאַפּ-פעללע, אין פאַרנער וואָכע וואָרדען 6000
שטק פערשיידענע נאַטטונגען פערקאַפט. אונד צוואַר
דיישטוואַלליע 2.80—3.20 נולד׳ בא-שער אונד באַנאַטער
2.60—3.50 נו׳ — טירקישע אונד מאַזעדאָנישע 40—43
נולד. — באַסנישע אונד קראָאַטישע 46—47 נו׳. סערבישע
135—145 נולדען.

קאַל-פעללע, בריינע 445—470 נולד. גע-
נערבטע 370—380 נולד.

לאָסטאַ-ציעהונג פאַם 9. פעבער.

ווען	8	50	27	62	72
נראָן	33	25	62	54	69
מעטעשואַר	41	9	59	5	76

פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער:
יקותיאל הלוי לעדערער.

דיא נייעסטע ערפינדונג

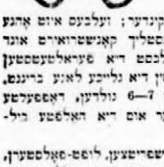

איזט דאס נאָך פאַסיאָנאַ באַנאַנד אים אַמעריקא נו-
פערבעסערטע לאַסטשע
ברוכבאַנד מאַן אַללעס-
צער, וואָהל פיר הערען
אדר אויך פיר דאַמען אונד קינדער; זעלבעס איזט אָהנע
פערען אים דיינען נעטטיגען קנעפּלעך קאָנשטרואירט אונד
דאס דען צוויק, דאס מען זעלבעס דיא פערלאַסטעסטע
בייגע אין קינדערפיער צייט אין דיא נליכע לאַנג בייגען.
פרייז: איינפאַכע מאַן 7—6 נולדען, דאָפּפּעלטע
מאַן 10—15 נולדען. פיר קינדער אים דיא האַלבע נול-
דענען.

נאָכפרעס לאַנגער אין מיטטער-שפּרייצען, ליפּס-פאַלטערן,
בעטטס-אינלאַנען, נוטטס-שפּרייצען אונד אַללער נוטט-
וואַרענ-אייטקעל. — דיא בוכבינדערען בייטטע אַנוועזע-
בען אַב רעכנעס, לינקס אדער דאָפּפּעלס, וא אויך דיא
דייבוויטער.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist.
Budapest, Franz-Deákgasse.

בודאַפּעסטער בארזענבערזע מאַם 1 פעבער.

לאָזע.	קי׳	אל
1854ער 4 פערצענטע שאַאַסלאָזע	123	50
1860ער „ נאַנצע לאָזע	136	50
1860ער „ האַלבע „	64	50
1864ער שאַאַסלאָזע צו 100 נולדען	172	00
1864ער „ צו 50 „	171	50
קרעדיטלאָזע	173	25
ראָזע-דאָאַסשטאַדטער-לאָזע	110	50
אונגאַר. פרעמדען-לאָזע צו 100 נולדען	115	80
„ האַלבע צו 50 נולדען	116	00
מרייסטאַל	112	66
וויענער קאַסטנאַל	127	00
פרעמדען צו 100 נולדען	127	00
קאָמע רעגענשטיינע	38	—
מיטלע	21	00
אינסבריקער	50	00
סלאַאַי צו 40 נולדען	39	50
קנעלענווייס „ 10 „	18	00
קראַקויער „ 20 „	17	50
שנעלע „ 40 „	39	50
אַאַלאָסי „ 40 „	36	50
רודאָלפס „ 10 „	20	25
סאַלם „ 40 „	53	50
אַלבערטער „ 20 „	22	00
ס. נאַנאָס „ 40 „	49	90
סאַאַנס-ווער „ 20 „	23	50
וואַלדשטיין „ 20 „	28	25
ווינדישגרעץ „ 20 „	37	00
לאַטאַקער לאָזע „ 20 „	23	00

וועדסל-פאַס-ערע.	קי׳	אל
אונגאַרישע נאַרדבאַנען	30	25
אונגאַרישע אַאַסטריע-רענטע	87	50
אונגאַרישע נרונדענטלאַסטונגען	100	60
סטעטטער-נאַאַסער	100	50
וויענערישע	100	00
נאַליזישע	100	—
בוקאָווינער	100	00
אונגאַרישע אייזענבאַהן-אָבליגאַציאָנען	141	00
וויזענבערגער-אָבליגאַציאָנען	98	00
פאַאַרישע דער אונגאַרישען באַנקענדע.		
דיס-אַנשאַאַלס צו 5% פּערצענט	102	00
דעטטאַ דער אונגאַ. הייפּאָטעק-באַנק צו 4½%	101	00
דעטטאַ אַלגעמיין. באַנקענדעטיס צו 5½%	101	00
דעטטאַ צו 5 פּערצענט	101	00
דער אונגאַרישע-נאַליזישען	95	50
דער נאַראַאַסנאַאַן	93	60
אַסטריאַנישע קרעדיט-אַקטיען	308	50
אונגאַרישע קרעדיט-אַקטיען	309	50
פּערנישע 3% אַלגעמיין	29	00
נעלד-קורדזע.		
וולבע-אַשיא	100	—
דוקאַטען	5	72
אַסטריאַנישע-אונגאַרישע 8-נולדען-נאַלד.		
שטק (20 פראַנקס)	9	63
נאַפּאָלעאָנדאָר	9	85
דייטשע רייכסבאַנקנאָטען	59	30
20 פראַנק-שטיק	11	88
יוסטיע פאַסיריזעל	1	17

פרוכטפּריייז דער קאָרנדאַלדאַם 1 פעבער.

| | | | | |

אויף דאס נראב לענט. זיין אנדענקען אבער ווירד גרין אונד פרישער בלייבען יעדעס. דער רעכט אונד פריידיהייט לעבט, אין דער גייען זא וויא אין דער אל-טען וועלט.״

• (דיא קוויציאן דעס „פינ-געטלעגשע ג.) דיא קאמעדיע מיט דער מו-ציאן וועדהאוואס פיר זיין בלאטט איזט ענדליך אויסגעשפעלט. דאס פאטערלאנד קאנן רוהיג זיין, דענן דאס ציטונגסבלאטט, וועלכעס נור פיר דיא וואהרהייט אונד פיר דאס רעכט . . שטיפטט: דאס איינציגע, וועלכעס מיט 8 פערצענט אויפאהרונג אמסמעלט אונד דאס גיזאמסעלטע פעייובעלט. איזט נערעטעגעס. זיינע קריציאן ענדליך ערלענט. אונד וועדהאוואי ווירד זיינען פראסמען וואנדעל פארט-זעצען. אונד זיכערליך ווירד ער אויך פאס שטראאפ-גערעכטע אן מילדע בעהאנדעלט ווערדען, וויא ער פאס בירגערטיפטפערטאמטע. פאן דער אפלאיציא, פאס פינטפטפריאטס דעס אינגענד בעדאנדעלט וואר-דען, איזט. — ווער יודען אבער דאנן דאנן אלליעס, וואס אונס גיזאגטהאט דאס: פינגטפלעגשע פייינגשפראבען. אנדערפייינגשפראבען. דער ריכ-טער פאן מיטא-עסלאר דורך איינע מעדאיללע איס-נעגאיזיגט. הערין, וויא וויללסט דוא נאך מעהר?״

• (פאמריקעלפהרונג.) בייא דעם היפטשטעדטשען מאנטפראטע זינד שאן פרי-הער פאן מעדערערונג קאפאטען נעזוכט איינגע-לייפען. ווארין פערלאנגט ווירד. דיא היפטשטאדט מאגע זיך דען פטפיציאנען מיט דאס אבגעראדעטע-הייז אונד שפערונג דער וינקעלשטיגען אונד רעגע-לונג דער מאטיקעגפהרונג בייא דען יודען אנ-שליעסען. דער הינדעגע מאנטפראט האט דיעזע גע-זוכע אבגעלעהנט, אבער בעשלאסען, דאס ער דען לאנדסאט מיט רעגעלונג דער יידישען געמיינ-דען אונזבען ווערדע. אין דער לעטצטען צייט האט נון דיעזע שטאדטבעהערדע דעם קולטוסמינטפטער בערייט ערשלאסען מטסען אבער דיא אמטי-קעלפהרונג אין דער היפטשטאדט, וואביא איי-נינג אונטערגעלעגענקייטען דער אלטאפטער יידישען געמיינדע ערזעהונג וואורדען. דער הערר קולטוס-נטפטער האט נון דען מאנטפראט בעאיפפטראגט, דיא מאטריקעל דער אלט-אפטער יידישען גע-מיינדע אפטער צו רעווידירען.

• (מ ר ד א ר ש ל א נ אויף איי-נען אבערגעשפאן.) לודוויג קאפאט-ראווסקי, דער לייבהטאבר דעס מאלנאקער אבער-שאפטס אויס צווייטער עתה; דיא ערסטע עתה מיינטס מאי-פטרס וואר קינדעראן.״

דער אלטע קונזוואלדער זייפצט. ער נאהם אויס דער האנד דיא בראנדענבייזענס דאס נעפאללטע נלאז אונד בעגאנן זיינע פרעזענטארט.

״איך האבע דיא נעפטרען שאן אין איהרער וואהרונג אויסזוכן וואלללען; האבעטע ער. „אללין אין אראן דיא אין מיינטס בעדרעפן נכפ אז הייזע; וונען דא נעשאפפטן, זא בעגלייטט איך דיא.״

קונזוואלדער נעקט צושטיפטנדע. דאנן נאהם ער זיין נלאז אונד פראנג דען אינהאלט דעסזעלבען לאנגזאם אויס. דארוף שייפטען דיא ביידען דורך דיא שאפטען לויבענדע דעס קוראפטעס. קונזוואלדער שווינג. אלס לאן-ווי איינע צייט לאנג בעזיגבנגס אויף דעסטן אינדערד נע-וואיסס האפטן, אנטפר ער:

„וועלך אין רענגס. בעזיגנפטס לעבען, וועלכע פיל-לע אינפטרעקאמפנדע נעשאפלטן! האבען דיא פיעלע בע-קאנגט הייטע?״

„נכפ איינגעאיצינגען,״ אנטפר קונזוואלדער. „איך לייבע דאס פארע נעפלוידער דער מעגשען נכפ; איך בין אס לייבעטפן מיט מיינען פרייבען נעדאנקען אללין. וויא נעהט עס אהרען פאטפר?״

„ער איזט אלס אונד שווער,״ אנטפר לאווי. זעהר נערנע ווערע ער אהרער אינגלארונג נעפאלנע אונד הפ-פע מיט זיינגס זינגנדפרייערע איינינע וואכען הייער אין קארלסבאד צונערבראכט. אללין זיינע שווערע נעשאפפטע אויס איינע זא וויעל רייזע נכפ. דעמאלט האט אין פיר בעזאפטאנט, דא מיך פהנדען איינע נעשאפפטרייט נאך פראג צוראנדערע. היפהרהר צו נעהען, אונד אייגע אויגע אדונגע בעזיגבנגען. אלס אין דיא נעפטרען אין אהרער וואהרונג נכפ פאנד, בענאנג אין מיך צום נאכפאהלע אין שאפטפט אויס צווייטער עתה.״

דער אלטע קונזוואלדער זייפצט. ער נאהם אויס דער האנד דיא בראנדענבייזענס דאס נעפאללטע נלאז אונד בעגאנן זיינע פראפעזארט.

״איך האבע דיא נעפטרען שאן אין איהרער וואהרונג אויסזוכן וואללען,״ האבעטע ער. „אללין אין אראן דיא נאר מיינטס בעדרעפן נכפ דא

ער אינם ווירסהויז גינג. האַרטע ער, ווי אונטער גראָסעם שעפּקעלע דאַס „צוקענע־ליעד" נעזונג נען וואורדע. ביים בורשען בודיאָנס בעמערקטע ער איינע שאַרף, דען ער דעמזעלבען אויך עגס. וואונד, אלס דיא ליעטע אינם דעם ווירסהויז קאַמען, ערשאַלל דער קאָסמאַדאַרוף: „אין דאַ־שעל־ריינהען מאַרשירט", וואַרוף דאַנן דיא ליעטע זיך אויף דען וועג מאַכטען, אום דיא פּעכסטער אינציאַשלאַגען. ער ערקאַנטע יעמאַנדען, דאַ עס פּעכסטער וואַר; אים ווירסהויז יעדאַך זאַה ער בודיאָנ אונד פּאַרקאַס. דיא בעגאַנגענען אנגעקלאָגען לייגנען יעדאַך יעדע מהיילנאַהמע אין דעם מוזולעט.

דער עהעמאַליגע פּאַנדור שעפּאַן מאַראָס זאַגט דען אנקערקלאָגען אללעס אינם בעזעהם. וועל־כע אבער לייגנען. דיא יעמציגע ארסזאַגע דעם צי־גען יאַזעף באַרסאַ וויינט מאַן זיינער פּייהערען אַב; דייטע ווילל ער נור מעדר דיא אנגעקלאָגטע מוט אונד מאַלאָר אין דער שמיעע דער מוזולטואַנטען געזעהען האַבען. דער עהעמאַליגע פּאַנדור מאַרס ניכט זיינע פּאַר דער אונטערזוכונגסריכטער אבגעגעבענע ארסזאַגע אינגאַפּערן צוריק, אלס ער דיא פּרייהר ערוועהנטען פּערזאָנען אונטער דען רעבעללען ניכט געזעהען האַבע. ער ווילל נור איי־נעלגע מאַר אידרעס דיזזהאַרביג בעמערקט האַבען. זאַ פּיעל ניכט ער יעדאַך צו. דאַס ער געזעהען, ווי דיא פּרויא יאַזעף באַסאַנאַ אידר דערבייזוב־מע; ער גינג דען אונד זאַה. דאַס אים שטראָה אין הוס עוקטר פּערבאָרגען וואַר. דיעזען מרוב דער נאַכטוועכטער יאַהאַן לאַמאַי צו זיינעם קעללער; צייגע גינג צום קעללער אונד פּאַנד דאָרט זייפּ, בעבבע נאַאוסערלען. בייטאַללע אונד צינאַרדע. שפּיטצען. פּרוא באַסאַנאַ אונד יאַהאַן לאַמי שטעל־לען דעקע אינם אַרבערט. צייגע מאַראָס ווידערהאָלט יעדאַך זיינע ארסזאַגע. פּרוא שעפּאַן האַאוש זאַה, דאַס דער נאַכטוועכטער יאַהאַן לאַ־צי אבגעגעבען גינג? 6 אודר בייא נעלעגענהייט דער אונרוהיגן טעהרערע בעגעגעשענערע פּאַן פּרוא באַס־נאַי וועגגעטראַגען האַבע. דיא אנגעקלאָגטען לייג־נען. פּרוא מיכאַל באַסאַנאַ זאַה, דאַס דער מאַראָס מאַראָ פּאַן פּרוא יאַזעף באַסאַנאַ אין איינעם מוכע פּערטערע בעגעגעשענערע פּאַרטעפּאַנען האַבע. דיא פּאַנדורען שעפּאַן מאַראָס אונד מאַראָ נעבען אַן, דאַס דיא אבערוועהרטען יאַהאַן אַס קעללער יאַהאַנן לאַצאַס בעפּונדען וואורדען.

פּערשיעדענע נייאַנקייטען.

* (אויס אינער לייכערע איבערזעצונג.) אין זייער לאַבערדע אויף לאַסטער אין נעו־יאָרק אין דער סינאַגאָג אין דער 2000 פּערזאָנען וואַרען. וועהרענד 10,000 דייטשען שטאַנדען, דיא קרינען פּראַיז־אַרין האַטען, האַט דער דייטשע בריסט שרייַ אויף פּאַל־בענדעס בעזאַגט: „אַך ווים וואַהל, עס נעבט קריטש לער, דיא דא שטעהן; אום אים אַלל דיעס וועהרט? האַט ער ניכט פּאַלטישע פּעהלער בעפּאַהט? האַט ער ניכט אין בעדייטענדען לאַנען זיך שוואַך אונד שוואַנקענד בעגעגענ? — זייא אַן אַך. ער האַבע אירדהאַטער בעגאַנגען אונד שוועכע נעגעגענ. אבער וואַס נאַכטע דייטע אירדהאַטער נעגענ. אבער דען נאַכטע דענגען, דיא ער נעפּרייסט? וואַס דער דייטע שוועכען נעגענבער דען טוגענדען דיא אידן דען ערסטען דייגער צייט צונזעזעלטען? אַרמזעליג וועדע דיא קרישטן, וועלכע דיא אנגע פּאַס פּרעמאַטע דייטעערייסען אַלטע, ווייל דיא צו. ווילען אים זאַמטער צו דיינ שיינ אונד אים ווינשער ניכט וואַרם גענוג. מאַן נעהמט דען נאַגען מאַן, וויא אַר וואַר אונד וויא אַר יעפּאַט אין דער נעשטכע דייגער צייט שעהמ. מט אַלל דיינס מראַכטען אונד קאָנגען, מט דיינס רייכען וויססען אונד דיינס בעדעל שאַרפען, מט דייגער זעלבסט. לאַזען הינגעבונג אונד דער פּיללע דעסען. וואַס ער נעמאַהן — וויא נאַה דענן אַזס דיא צאַהל דערער. דיא אידן אַבערראַגען? וויא אַזס דיא נאַ. ציאַן. דיא אידן נוכ מט שאַלען דען אידרינען נענגען ווירדע? עס קלינגט וויא איינע לעסטערונג דער מענשליכען נאַטור. וועגן מאַן מאַן דרייבן בע־ריכטע. דיא דאַ אַנאַנטמער דער נייען דעקעפּער אַלגונג. דעזעס הערגעס אורה דיא נעריכטסע אוף קלערונג אונד הומאַניטעט דעס 19. מען יאַהרהונ־דערטס. אויך יעמצט נאַך. נאַבדעס דיא אידס דיא לעטצטען יאַהרע זיינעס לעבענס פּערדיסטערט. דען נאַמען דעס מאַרטעס צו בעשטעהען זוכען, ווייל אַר יודע וואַר. האַבען ווי מטטייל מט דע־נען. דיא אידרע איינגעע שאַם אונד שאַנדע ניכט עדהען, דענן אַפּשענאַר, דיא וויססען ניכט. וואַס דיא מדען. אבער אום זאַ ווילליגער אונד שאַלטעער שטעהען ווי דיער. אטעריקאַנער אונד דייטשע, שטעהען ווי דיער. אבער דיא אידרע אונד מאַרס בעבען בוריגער אינעם פּרייען לאַנדעס. ווייר, דיא ווירניכט אינעם גלדבעגס דינר: אונד מט אונס שטעהט יע־.

פּאַלליעטאַן.

דער ערבשלייכער.

1.

אים קוראָרט קאַלסאַר ווייסעלם דאַס אויס אל־לען לענדערן דער ערדע פּרעבייגעשאַפּסט קיריסטליקוס אויף אונד אַב. בייא דען קלענגען דער מאַרטוויק שייר־סען דיא פּיינקטע אים לאַנגאַסטן גענעדיגשטע עוס מיהל־בוגוס, שלאָסקרוגס, שטרודעל אונד דיא דיא קוזטל־לען דייטשען. לעבראַסטע נעשטאַרבטע ווירדען וועהרט, דער דייטשער. דאַס אין גנעלשיר שטראַכ; באַלד שאַפ־סען גלוסטיש, באַלד פּראַנצאָזישע דרעס אן אונזער אַהר אונד דיא אייזלונג אונטערנע פּרעטיראַנען נאַצאָנאַלי־סטשען אנגעקרען, וויא דער אויך אללע שעגנדע אונד בע־רוסאַרטען פּרעטרעטען. דער הערר דאַרס אין שראַסבער, מיטטעלערער האַלסונג אוזס אין בערגהאַסטע גענעראַל דער דייטשען אַרמעע; נעבען אוזס נעהט אין מיטטסער אוס פּראַנקרייך; נעליך הינטער אוזס שייטסט אינע אַ־סט פּאַלנשע יידען אין בעגלייטונג אינעם עלעגר אוזסט־הנגרען יינגלינגס פּאַן בעדרעלבונג נאַצאָנאַליסט אונד רעליגיאָן; דאַנן פּאַלגט אינע בעיהטסע זענגערן; אין פּאַרגעהטר מראַשטאַפּשטשער נייסטלעכע בילדעס דען טטטעלטונגס אינער אונדערן נוטסס, וועהרענד אינע מענגע יידישער קיסלייטש, פּאַבריקאַנטען אונד באַנקיערס אינען בעקאַנגנען האַבבענען בעוועלקאַסטען, וועלכער הייי־סט אום עדסטען אַלס אין קאַרלסבאַד עדשיינ; דער אל־סט נוסטטיגע הערר, דען אין גאַנצער קרייז ריינסעשטיק־סטר דאַסנן אונטיגס, אוזס אין שאַנגשטער הערצאָג. דיא דאַסנן אינהאַלטוזס בי דען בלוטסבערטיק־סט־רינגן אונד צווינגען אוזן, אינע יעדע טט אינגס דער דורך קאַנקורענץ מאַכטן. דאַס דיא אללע נייאַנקיטען עראַרשען אונד יוישטר סיר־ברייטען, סטאַלט סט אויך אין דען קרטלעטאַגען נכט אן לעבענדגען פּאַנטסבלעס. שען אונד נגנגראַל אנצינגען, דער נאַטע אינגס קוי־נאַסטס, דען שאַנד. זיינע הייסאַר, דאַס אללע אוזס אין דער קוראָטסע צו לענגן. דיא נעהטרען פּרעהלטטע וזכען דיא נייאַנקיטסבאַשטע אַנד דען הייאַסטנגאַסטן דער בעשטעהטע צו ערקענען, אונד אַן האַטטע מאַן דענן אַלדר דערייטנבראַסט. דאַס דער קרַסאַנן מאַרטיר קונצוואַלדער אים אַסטס אין ריינכר וישטוער וויא, וועל־כער מאַר סיעגן אַדרען דיינע אינצינג שטעהט אַנד. סיר־שאַפען, ווייל דייגע זיך נענגן דיינגן וועללען פּרעהיר־מעס האַטטע.

עס ערענגט נכט נרייגנס אוזסזהען, אלס אינגס מאַרגנגס בי בריגנגן דער אַרטע קונצוואַלדער מאַן אינגס ערגנאַסטן. יוגנגן מאַנגע אנגעשאַפען וואורדע אונד דיינ־גס נכט אללין דער שאַנד, אונדערן אויך דער פּראַסנגאַרט מיט אוזס אויף אונד אבגנגנ.

„הערר קונצוואַלדער", האַטטע דער יוגנע מאַן גע־זאַגט, „נעשאַפען וויא מיר. דאַס אויך דער אוזס מאַר־שעללע. אויך הייטע מאיר לאַזט אונד בין דער זאַהן דעס אברהם לאַזט זיי אוזס וועהן.

דאַס מרירער נעזיכט דעס אללען הערן נאַהם איי־גען שטוזס פּרייגנלינגען אוזסדרוק אן.

„אַה", זאַגטע ער, „דיא זיגד דער אייגענע זאַהן מיי־נעס אלטען יוגנגדגרייגדס. דעס אייגענען מענשען, דער נעס שפּטס אין מייער פּרייגד נעזוגען אוזס? זיא זיגד וואַהל דער יוגנסטע?"

„איך בין דער אייגענע זאַהן מיינעס מאַטערס. אל־לייך, עס דאַרף דיא זאַגן אונדערן, דאַס מיר מאַטר איי־גען נאַך דיא יוגנגן זאַהן דאַס, דיא איך עס בין, דענן איך דאַרף אַן יעדער שאַרס, מאַן זיא נראַס אָדער קליין זיין, לייסט נכט, וועלכע דער לאַקאַלפּרעסט דאַ־סאַכסאַלען בלוטשטייגס אונד בעשענקען. זעלבען טור וויקס מאַן אייגן שאַטרענגגער אללין. דיא פּרעדיג שליעסגן דיך יעדר לייכט אייגאַרט אַן; בעקאַנגשאַפען וועדען שנעלל נעמאַכט אונד נעשאַפען דיך אַס צו דיעדענדען פּייגנשאַפטסגן. אייגע אינאַמכט מאַכט אין אַלטער נייגסגרעגגער הער; ער איזט וויס וואַנגן אין קראַלסבאַר אונד נעהט אַסטער אללין. דעלכסט וועגן רעגגענוועסטער אייגרעסט אונד דיא קוריגעסטע גע־אַזאַנגגן ווער, אין דיכט נעדרענגטן שאַאַרען אין דען קאַסטעהיזדען אדער רעפּרעזענטאַנגען צו פּאַרגעגרן, דע־דע ער נכט מט דעס אוזס אוזסנדרוגגגען נאַכבאַר, אכטעס נכט אוזס דעסטן בעסקרקגגען אונד בעגאַנגוזאַר־סעס דיא פּאַגען נכט, דיא דיעזע אין אוזן דיכטס. אויך אין אַפּעל מוגע, וויא ער צוס טטפּאַאַ שטייגס, אוזס ער שעטסס מרירט אונד אינגלבגס, וועגן מאַן אור צייט דער „מאַכל דאַ" אין דעס אַפּעל מוגט פּאַרבערגעהט. האַרס מאַן שטעס אין לעבראַסטס נעפּלדרט. דער מן דאַך טטסטעגס וואַנג אונד אַבסטער אוזס קרגגעסטע, אבער דערגינאַגגגגשאַלך פּראַגאַסטע קאַסס אַר וויך נעהטן. אונד וועגן דיעזע אדער דאַס יאַך דעס פּאַאַלטכע בעגעסטעס פּאַן זיך אנגעשטעלט האַבען, דער אוזגען דאַך דיא אונ־ארסן, וועלכע אונדערסלייבטע דער טעפּטס פּאַרוויגסטן, נעבלייבען; מאַן בעשטיקליגס אונד פּלדרטעס אין דער פּרסהגגן „מאַכל דאַ" זאַ דעגראַאַס, וויא אין דער סינאַ־נאַגע. גור יעגער אַלטע מאַגן וועגס מרירט אונד נייעס־נעטטע אין מטטע. אין קראַלסבאַר עדשיינ; דער אל־סט קוים דאַס בר דורך וועגקע דעס קעללערגר דייגע וועגשע אנ־דייטעס.

וויא עס אין יעדער שאַאַרס, מאַן זיא נראַס אדער קליין זיין, לייסט נכט, וועלכע דער לאַקאַלפּרעסט דא־

דורך קאַנקורענץ מאַכטן. דאַס דיא אללע נייאַנקיטען עראַרשען אונד וויטטר פּרבראַטען, סטאַלט סט אויך אין דען קרטלעטאַגען נכט אן לעבענדגען מאַנסכלעס. שען אונד נגנגראַל אנצינגען, דער נאַטע אינגס קוי־נאַסטס, דען שאַאַר. דיגע הייסאַר, דאַס אללע אוזס אין דער קוראָטסע צו לענגן. דיא נעהטרען פּרעהלטטע וזכען דיא נייאַנקיטסבאַשטע אַנד דען הייאַסטנגאַסטן דער בעשטעהטע צו ערקענען, אונד אַן האַטטע מאַן דענן אַלדר דערייטנבראַסט. דאַס דער קרַסאַנן מאַרטיר קונצוואַלדער אים אַסטס אין ריינכר וישטוער וויא, וועל־כער מאַר סיעגן אַדרען דיינע אינצינג שטעהט אַנד. שע־שאַפען, ווייל דייגע זיך נענגן דיינגן וועללען פּרעהיר־מעס האַטטע.

עס ערענגט נכט נרייגנס אוזסזהען, אלס אינגס מאַרגנגס בי בריגנגן דער אַרטע קונצוואַלדער מאַן אינגס ערגנאַסטן. יוגנגן מאַנגע אנגעשאַפען וואורדע אונד דיינ־גס נכט אללין דער שאַאַר, אונדערן אויך דער פּראַסנגאַרט מיט אוזס אויף אונד אבגנגנ.

„הערר קונצוואַלדער", האַטטע דער יוגנע מאַן גע־זאַגט, „נעשאַפען וויא מיר. דאַס אויך דער אוזס מאַר־שעללע. אויך הייטע מאיר לאַזט אונד בין דער זאַהן דעס אברהם לאַזט זיי אוזס וועהן.

דאַס מרירער נעזיכט דעס אללען הערן נאַהם אוי־גען שטוזס פּרייגנלינגען אוזסדרוק אן.

„אַה", זאַגטע ער, „דיא זיגד דער אייגענע זאַהן מיי־נעס אלטען יוגנגדגרייגדס. דעס אייגענען מענשען, דער נעס שפּטס אין מייער פּרייגד נעזוגען אוזס? זיא זיגד וואַהל דער יוגנסטע?"

„איך בין דער אייגענע זאַהן מיינעס מאַטערס. אל־לייך, עס דאַרף דיא זאַגן אונדערן, דאַס מיר מאַטר אוי־גען נאַך דיא יוגנגן זאַהן דאַס, דיא איך עס בין, דענן איך

דער ערבשלייכער.

1.

אים קוראָרט קאַלסאַר ווייסעלם דאַס אוים אל־לען לענדערן דער ערדע פּרעבייגעשאַפּסט קיריסטליקוס אויף אונד אַב. בייא דען קלענגען דער מאַרטוויק שייר־סען דיא פּיינקטע אים לאַנגאַסטן גענעדיגשטע עוס מיהל־בוגוס, שלאָסקרוגס, שטרודעל אונד דיא דיא קוזטל־לען דייטשען. לעבראַסטע נעשטאַרבטע ווירדען וועהרט, דער דייטשער. דאַס אין גנעלשיר שטראַכ; באַלד שאַפ־סען גלוסטיש, באַלד פּראַנצאָזישע דרעס אן אונזער אַהר אונד דיא אייזלונג אונטערנע פּרעטיראַנען נאַצאָנאַלי־סטשען אנגעקרען, וויא דער אויך אללע שעגנדע אונד בע־רוסאַרטען פּרעטרעטען. דער הערר דאַרס אין שראַסבער מיטטעלערער האַלסונג אוזס אין בערגהאַסטע גענעראַל דער דייטשען אַרמעע; נעבען אוזס נעהט אין מיטטסער אוס פּראַנקרייך; נעליך הינטער אוזס שייטסט אינע אַ־סט פּאַלנשע יידען אין בעגלייטונג אינעם עלעגר אוזסט־הנגרען יינגלינגס פּאַן בעדרעלבונג נאַצאָנאַליסט אונד רעליגיאָן; דאַנן פּאַלגט אינע בעיהטסע זענגערן; אין פּאַרגעהטר מראַשטאַפּשטשער נייסטלעכע בילדעס דען טטטעלטונגס אינער אונדערן נוטסס, וועהרענד אינע מענגע יידישער קיסלייטש, פּאַבריקאַנטען אונד באַנקיערס אינען בעקאַנגנען האַבבענען בעוועלקאַסטען, וועלכער הייי־סט אום עדסטען אַלס אין קאַרלסבאַד עדשיינ; דער אל־סט נוסטטיגע הערר, דען אין גאַנצער קרייז ריינסעשטיק־סטר דאַסנן אונטיגס, אוזס אין שאַנגשטער הערצאָג. דיא דאַסנן אינהאַלטוזס בי דען בלוטסבערטיק־סט־רינגן אונד צווינגען אוזן, אינע יעדע טט אינגס דער

דער ערבשלייכער.

1.

אים קוראָרט קאַלסאַר ווייסעלם דאַס אוים אל־לען לענדערן דער ערדע פּרעבייגעשאַפּסט קיריסטליקוס אויף אונד אַב. בייא דען קלענגען דער מאַרטוויק שייר־סען דיא פּיינקטע אים לאַנגאַסטן גענעדיגשטע עוס מיהל־בוגוס, שלאָסקרוגס, שטרודעל אונד דיא דיא קוזטל־לען דייטשען. לעבראַסטע נעשטאַרבטע ווירדען וועהרט, דער דייטשער. דאַס אין גנעלשיר שטראַכ; באַלד שאַפ־סען גלוסטיש, באַלד פּראַנצאָזישע דרעס אן אונזער אַהר אונד דיא אייזלונג אונטערנע פּרעטיראַנען נאַצאָנאַלי־סטשען אנגעקרען, וויא דער אויך אללע שעגנדע אונד בע־רוסאַרטען פּרעטרעטען. דער הערר דאַרס אין שראַסבער מיטטעלערער האַלסונג אוזס אין בערגהאַסטע גענעראַל דער דייטשען אַרמעע; נעבען אוזס נעהט אין מיטטסער אוס פּראַנקרייך; נעליך הינטער אוזס שייטסט אינע אַ־סט פּאַלנשע יידען אין בעגלייטונג אינעם עלעגר אוזסט־הנגרען יינגלינגס פּאַן בעדרעלבונג נאַצאָנאַליסט אונד רעליגיאָן; דאַנן פּאַלגט אינע בעיהטסע זענגערן; אין פּאַרגעהטר מראַשטאַפּשטשער נייסטלעכע בילדעס דען טטטעלטונגס אינער אונדערן נוטסס, וועהרענד אינע מענגע יידישער קיסלייטש, פּאַבריקאַנטען אונד באַנקיערס אינען בעקאַנגנען האַבבענען בעוועלקאַסטען, וועלכער הייי־סט אום עדסטען אַלס אין קאַרלסבאַד עדשיינ; דער אל־סט נוסטטיגע הערר, דען אין גאַנצער קרייז ריינסעשטיק־סטר דאַסנן אונטיגס, אוזס אין שאַנגשטער הערצאָג. דיא דאַסנן אינהאַלטוזס בי דען בלוטסבערטיק־סט־רינגן אונד צווינגען אוזן, אינע יעדע טט אינגס דער

פּאַלליעטאַן.

דער ערבשלייכער.

1.

אים קוראָרט קאַלסאַר ווייסעלם דאַס אוים אל־לען לענדערן דער ערדע פּרעבייגעשאַפּסט קיריסטליקוס אויף אונד אַב. בייא דען קלענגען דער מאַרטוויק שייר־סען דיא פּיינקטע אים לאַנגאַסטן גענעדיגשטע עוס מיהל־בוגוס, שלאָסקרוגס, שטרודעל אונד דיא דיא קוזטל־לען דייטשען. לעבראַסטע נעשטאַרבטע ווירדען וועהרט, דער דייטשער. דאַס אין גנעלשיר שטראַכ; באַלד שאַפ־סען גלוסטיש, באַלד פּראַנצאָזישע דרעס אן אונזער אַהר אונד דיא אייזלונג אונטערנע פּרעטיראַנען נאַצאָנאַלי־סטשען אנגעקרען, וויא דער אויך אללע שעגנדע אונד בע־רוסאַרטען פּרעטרעטען. דער הערר דאַרס אין שראַסבער מיטטעלערער האַלסונג אוזס אין בערגהאַסטע גענעראַל דער דייטשען אַרמעע; נעבען אוזס נעהט אין מיטטסער אוס פּראַנקרייך; נעליך הינטער אוזס שייטסט אינע אַ־סט פּאַלנשע יידען אין בעגלייטונג אינעם עלעגר אוזסט־הנגרען יינגלינגס פּאַן בעדרעלבונג נאַצאָנאַליסט אונד רעליגיאָן; דאַנן פּאַלגט אינע בעיהטסע זענגערן; אין פּאַרגעהטר מראַשטאַפּשטשער נייסטלעכע בילדעס דען טטטעלטונגס אינער אונדערן נוטסס, וועהרענד אינע מענגע יידישער קיסלייטש, פּאַבריקאַנטען אונד באַנקיערס אינען בעקאַנגנען האַבבענען בעוועלקאַסטען, וועלכער הייי־סט אום עדסטען אַלס אין קאַרלסבאַד עדשיינ; דער אל־סט נוסטטיגע הערר, דען אין גאַנצער קרייז ריינסעשטיק־סטר דאַסנן אונטיגס, אוזס אין שאַנגשטער הערצאָג. דיא דאַסנן אינהאַלטוזס בי דען בלוטסבערטיק־סט־רינגן אונד צווינגען אוזן, אינע יעדע טט אינגס דער